

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช

เสด็จ ทรง เยี่ยม เยียน ราชสำนัก ต่าง ประเทศ
ด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ซึ่งเสด็จ
ไปทรง ศึกษา วิชา ในประเทศยุโรปนั้น เมื่อก่อน
ที่จะเสด็จการ ศึกษา แดเสด็จ กลับ กรุงสยาม
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เสด็จ เยี่ยม
เยียน ราช สำนัก นานา ประเทศ สมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราช ได้เสด็จ ประเทศ ต่าง ๆ
ตามโอกาสที่จะเสด็จ ได้ มี ข้อ ความ ดัง เชบ
ดัง จะ กล่าว ต่อ ไป โดย ลำดับ ฯ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช

เสด็จประเทศอิตาลี

วันที่ ๒๗ มีนาคม วันโกสินทร ศก ๑๓๙
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เสด็จจากกรุง
ดอนดอน พร้อมด้วยราชองครักษ์ มาถึง กรุง
ปารีส ประทับ อยู่ ที่ สถาน ราชทูต สยาม

วันที่ ๓๐ มีนาคม เสด็จถึง กรุงโรม
ได้เสด็จ ประทับ อยู่ ที่ แกรนไฮเค็ด ซึ่ง พระยา
สุรียานุวัตร ได้จัดไว้เป็นที่ ประทับ แล้วพระเจ้ากรุง
อิตาลี โปรด ให้ ราชองครักษ์ ของ พระ องค์ มา
เฝ้าสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชกราบทูลแสดงความ
ยินดีที่ได้เสด็จ ไปถึงกรุงโรม

วันที่ ๓๑ มีนาคม สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
เสด็จทรง รด พระที่นั่งพร้อมด้วยราชองครักษ์ แด
พระยาสุรียานุวัตร อรรคราชทูตจากไฮเค็ดที่ประทับ
ไปยัง พระ ราชวัง

พระเจ้าแผ่นดิน อิตาลี กับสมเด็จพระนางเจ้า
เสด็จออก มาทรงต้อนรับ แล้ว ทรง นำ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เข้าไปประทับ
ใน ห้องชั้นใน แล้วยประทับ ทรงพระตำรับ อยู่ด้วย
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พอสมควรแก่เวลาแล้ว
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ทูล ถากถาบ
มาที่ประทับ

วันที่ ๑ เมษายน วันโกสินทร ศก ๑๒๐
เสด็จไปทรง เยี่ยมพระศพ พระเจ้าแผ่นดิน ที่ดวง แล้ว
แลทรงวางพวงดอกไม้ แล้วเสด็จทอดพระเนตร
สถานที่ต่าง ๆ แลทรงเยี่ยม เยียนเจ้านายที่ทรง
คุ้นเคย แล้วเสด็จกลับ ที่ ประทับ พระเจ้า
กรุงอิตาลีโปรดให้ ราชองครักษ์ เชิญเครื่อง
ราชอิศริยาภรณ์ชื่ออานุนีอาตา มาพระราชทาน
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชยังที่ประทับ เวลาค่ำ
พระเจ้าแผ่นดินโปรดให้ มีการเลี้ยง ที่พระราชวัง
เป็นการ รับเสด็จโดยฉะเพาะ พอเสร็จการเลี้ยงแล้ว
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จกลับยังที่ ประทับ

วันที่ ๒ เมษายน เสด็จทอดพระเนตร
ในโรงทหาร เจ้าพนักงาน ได้จัดการ รับเสด็จ
แลเชิญเสด็จทอดพระเนตรสถานที่ต่าง ๆ ใน
โรงทหาร ทิวแถว เสด็จ กลับที่ ประทับ

วันที่ ๓ เมษายน เสด็จจากกรุงโรมไปเมืองฟลอ
เรนซ์ประทับอยู่ที่ไฮเค็ด เคนต์ฮอฟตุรินได้เสด็จมา
เฝ้าแล้วสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เสด็จ ไปทรง
เยี่ยม เยียนพระญาติวงศ์ ซึ่ง เป็นที่คุ้นเคยแล้ว
เสด็จ กลับ

วันที่ ๔ เมษายน เสด็จทอดพระเนตรบ้านขายรูป
ศิลปะต่าง ๆ เวลาบ่ายทรงชูดสยามที่เมืองฟลอเรนซ์
ได้มีการ วิเชปชั้น รับเสด็จ แด ตกแต่ง บ้านเปน
ที่งดงามมาก ได้เชิญเคนต์ ฮอฟตุริน แดแขกผู้มี

บรรดาศักดิ์ มาประชุมเฝ้าสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ ดำรัสด้วยผู้ที่มาประชุม พอดีสมควร แล้วเสด็จ กลับที่ประทับ

วันที่ ๕ เมษายน เวลาเช้าเสด็จทอดพระเนตรวัง ซึ่งทำด้วยรูปศิลาต่าง ๆ เวลาค่ำเสด็จจากเมืองฟตอ เรนซ์ พร้อมด้วยผู้ติดตาม เสด็จขึ้นทรงรถไฟไปถึง เมืองสเปเซีย เวลาสองยามเศษถึงโฮเต็ลที่ประทับ

วันที่ ๖ เมษายน เวลาเช้าดุ๊กออฟเพนัวจัดให้นายทหารเรือซึ่งเป็นองครักษ์ มาอยู่ประจำสำหรับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เวลาบ่าย ดุ๊กออฟเพนัวได้มาเชิญเสด็จไปทอดพระเนตร สถานที่ต่าง ๆ แลเรือรบแล้ว เสด็จขึ้นบก ขณะนั้นมีนายทหารผู้ใหญ่ผู้น้อยหลายนาย มายืนแถวคอยรับเสด็จ ดุ๊กออฟเพนัวได้นำเฝ้าทั่วทุกคน แล้วเชิญเสด็จไปทอดพระเนตรเรือที่ต่อเรือรบ แลเรือรบต่าง ๆ ทั่วแล้วเสด็จลงเรือไปทอดพระเนตรเรือรบซึ่งทอดอยู่ในอ่าว แล้วเสด็จกลับที่ประทับ

เวลาค่ำดุ๊กออฟเพนัว ได้มีการเลี้ยงในเรือรบใหญ่ ซึ่งเป็นเรือแม่ทัพถวายเป็นพระเกียรติยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พร้อมด้วยผู้ติดตาม เสด็จลงไปเสวยในเรือ พอเส็จการเลี้ยง แล้วเสด็จกลับที่ประทับ เวลา ๕ ทุ่มเศษ เสด็จไปทรงรถไฟออกจากเมือง สเปเซีย

วันที่ ๗ เมษายน เวลาเช้าเสด็จถึงเมืองคูรินปรีนส์ เฟอตินันด์ ซึ่งเป็นพระโอรสของดุ๊กออฟเพนัว แลเจ้าพนักงานได้มาคอยรับเสด็จ ที่สเตรซันเชิญเสด็จไปประทับที่วัง ของดุ๊กออฟเพนัว แล้วเสด็จทรงเยี่ยมเยียน พระญาติวงศ์ทั่วแล้ว เสด็จมา

เสวยกลางวัน แล้วเสด็จไปทอดพระเนตรภูมิลานบ้าน เมืองแล สถานที่ต่าง ๆ

วันที่ ๘ เมษายน เวลาเช้าเสด็จทอดพระเนตรวัดสเปอริคา, อินคังอยู่ บนยอดเขา แล้วเสวยกลางวัน ที่โฮเต็ลบน เขาแล้ว เสด็จกลับ เวลาค่ำสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เสด็จกลับจาก เมืองคูรินไปกรุงบารีค ประทับอยู่ที่สถานทูตสยาม แล้วเสด็จไปกรุงตอนคอน เปนเสด็จการ ที่ได้เสด็จประกาศ ประเทศอิตาลี

การเสด็จพระราชดำเนินกลับจากพระราชวังบาง ปิน

วันที่ ๒๒ สิงหาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๓ เวลาบ่าย ๓ โมง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน แต่พระที่นั่งวโรภาศพิमान เสด็จลงเรือพระที่นั่งที่ท่าพระราชวัง เรือพระที่นั่ง พายขึ้น ไปเข้าคลองราชดำริห์ เทียบเรือพระที่นั่ง ที่ท่าหน้าสเตรซัน แล้วเสด็จพระราชดำเนิน ขึ้นที่สเตรซัน มีข้าราชการแล พระสงฆ์ใน มณฑลกรุงเก่า ส่งเสด็จ เสด็จขึ้นประทับ รถพระที่นั่ง เวลาบ่าย ๓ โมง ๑๕ นาที รถไฟพิเศษ ใช้จักร ออกจาก สเตรซัน บางปินมา หยุดที่ สเตรซัน ตามเส้น เสด็จพระราชดำเนินลง จาก รถไฟ มาขึ้น รถพระที่นั่ง เทียมม้า เสด็จมา ประทับ พลับ พลา ส่วน ดุสิต พระบรมวงษา นุวงศ์ข้าราชการ เฝ้าทูลละออง ธุลี พระบาท มี พระราชดำรัสด้วยผู้ที่มา รับเสด็จ ตามสมควร แลเสด็จ ทอด พระเนตร ใน วัดสวน ดุสิต แล วัดเบ็ญจมบพิตร เวลา ค่ำเสด็จ กลับ พระบรมมหา ราช วงศ์ เสด็จ ขึ้น